

Şuâlar hakkında

Abdullah Bey: “Şuâlarda nelerden bahsedilir? Çok kısa şekilde özetlemek mümkün müdür?”

Şuâlar; Tevhid ve Vahdaniyet merkezli Risâle-i Nur eserleri içerisinde, Ehadiyet üzerinde yoğunlaşan ve derinleşen mümtaz bir eser. Malûm; Tevhid ve Vahdaniyet, bütünüyle kâinata hâkim olan Yaratıcının, yani Cenâb-ı Allah'ın birliği; Ehadiyet ise, Allah'ın birlik mühür ve imzalarının her bir varlıktaki tezahürü demektir.

Akıl ve şuûr sahipleri olarak bize düşense, kâinatı ve varlıkları ihata etmiş olan bu birlik tecellilerini okumak, mütalaa ve müşahede etmek, üzerinde aklen, fikren, hissen ve kalben yoğunlaşmak, tefekkür etmek ve Allah'ın birliğine, Azametine ve Kibriyâsına tanıklık etmektir.

Şuâlar, İkinci Şuâ ile başlar. İkinci Şuâ'nın konusu “Ehad” ism-i azamıdır. İhlâs Sûresindeki “Allahü Ehad”¹ âyeti bu risalede genişçe tefsir edilir. “Meyveler” başlıkları altında Tevhîd'i okurken öyle derinleşirsiniz, öyle güzelleşirsiniz ki, âdetâ Cennet bahçesinde meyve topluyorsunuz ve her meyveyi kopardıkça yeri daha leziz meyveler ile dolduruluyor, boş bırakılmıyor. Birinci Meyve'de, Tevhid'le Allah'ın güzelliğinin ve kemâlâtının nasıl idrâk edildiği; İkinci Meyve'de, Tevhid'le kâinatın ne derece güzelleştiği ve kemâle erdiği; Üçüncü Meyve'de, Tevhîd Sırrı ile insanın ne derece cemal ve kemal sahibi olduğu beyan edilir. İkinci Makamda Tevhîd'i ve Ehadiyeti kat'î bir sûrette gösteren deliller üzerinde yoğunlaşılır. Bu makam bir ehadiyet denizi gibidir. Bu makamda ehadiyetin engin sularına dalarsınız. Üçüncü Makam'da ise, Tevhîd'in üç küllî alâmeti ve hücceti izah edilir. Bu makamda kâinatın; hüsün, cemâl, güzellik ve adalet sıfatlarıyla nasıl kuşatıldığını hayranlıkla müşahede ediyoruz. Yine bu makamda, felsefeyi asırlarca meşgul eden—hâlâ da meşgul ediyor—kötülük problemine--yani “Allah kötülükleri, çirkinlikleri, musibetleri, hastalıkları, belâları ve ölümleri niçin yarattı?” sorusunun cevabına—Bedüzzaman öyle bir çözüm sunuyor ki, felsefeciler bu hakikatleri eğer gördükleri halde hâlâ kötülük problemine takılıp kalmışlarsa, ya samimi değiller, ya düşünmüyorlar, ya da akıllarıyla hareket etmiyorlar dersiniz!

Üçüncü Şuâ'da, “Göklerin ve yerin yaratılmasında, gecenin ve gündüzün değişmesinde... Düşünen bir topluluk için Allah'ın varlık ve birliğine işâret ve deliller vardır”² âyetinin tefsîri olarak uzun, geniş ve derin bir “Münâcât” buluruz.

Dördüncü Şuâ, “Allah bize yeter; O ne güzel vekildir!”³ âyetinin tefsiridir. Bu risâlede, altı Mertebe-i Nûriye-i Hasbiye içerisinde ve Arapça bir bab’da; hayatın Zât-ı Bâkî-i Hayy-ı Kayyûm’a baktıkça ve îmânın da hayata hayat ve rûh oldukça; hayatın nasıl bekâ bulduğu, bâkî meyveler verdiği, sermediyet cilvesini aldığı ve bu cilveyle artık ömrün kısa ve uzunluğuna bakılmayacak derecede hayatın Allah nezdinde yüksek bir değer ve kıymet kazandığı beyan edilir.

Beşinci Şuâ, “Onlar Kıyâmet gününün kendilerine ansızın gelmesini mi bekliyorlar? Şüphesiz onun alâmetleri belirmiştir”⁴ âyetinin tefsîridir. Bu risâlede Yirmi Mes’ele içerisinde Deccâl, Süfyân ve Mehdî’nin zuhûrları, âhirzaman fitneleri, Îsâ Aleyhisselâm’ın nüzûlü ve Hazret-i Mehdî’ye iktidâsı, Ye’cûc ve Me’cûc hâdiseleri, güneşin batıdan doğması... vs. kıyâmet alâmetleri ile ilgili hadis ve haberlerin yorumlarına yer verilir.

Altıncı Şuâ, namazda okuduğumuz “Et-Tahıyyâtü” duâsının tefsîridir. Bu risâlede Peygamber Efendimiz’in (asm) Mîraç esnasında Cenâb-ı Hak ile yaptığı yüksek konuşmaya merak ve hayranlık içinde şahit oluruz.

Yedinci Şuâ, “Yedi gök, yer ve onların içindekiler O’nu tesbih ederler. Hiçbir şey yoktur ki, O’nu tesbih ediyor olmasın! Lâkin siz onların tesbihlerini anlamazsınız! O Halîm’dir, Ğafûr’dur”⁵ âyetinin tefsîri olarak kâinattan Hâlık’ını soran bir seyyahın müşahedelerini konu alan Âyetü’l-Kübrâ risalesidir. Bu risâlede Bedüzzaman bizi, etrafımızdaki tabiat hâdiselerinden hava tabakasına, bulutlara ve yağmurlara, yeryüzünden gökyüzüne, dünyadan yıldızlara ve galaksilere, geçmişten geleceğe, peygamberlerden Meleklerle öyle bir seyahat yaptırır ki, Allah’ın büyüklüğüne şehâdet eden muazzam varlıkların ortasında, her tabakada, her mertebede, her makamda hayranlık içinde imanımız inkişâf eder, tahkikî bir hüviyet kazanır.

Sekizinci Şuâ kerâmetler şuâıdır. Bu Şuâ, bin dört yüz yıl öncesinden, Bedüzzaman Hazretlerinin mübarek cediti Hazret-i İmam-ı Âli’den (ra) sıcacık selâmlar taşıyor. Sekiz Remizlidir. Her remiz, Hazret-i Ali’nin (ra) Celcelutiye’sini harika biçimde şerh ediyor, açıklıyor. Remizlerde ilerledikçe Hazret-i Ali’nin bin dört yüz yıl önce kaleme aldığı Celcelutiye’sinde Risâle-i Nur’u ve Risâle-i Nur’un muhtelif kitaplarını kerâmetli bir biçimde tarihleriyle birlikte haber verdiği şahit oluyorsunuz.

Dokuzuncu Şuâ, haşir akidesi üzerinde yoğunlaşıyor. Ahirete imanın ferdî hayatımızdan sosyal hayatımıza insanın saadetinin ve kemâlâtının temelinde yer aldığını, çocukların, ihtiyarların, gençlerin ve aile hayatının ahirete imanla ihyâ olduklarını, insanı seven ve kendini insana sevdiren Rabb’in adaletini, hikmetini ve rahmetini esas itibariyle ahirette göstereceğini; netice itibariyle, Allah var ise

ahiretin de var olmasının zorunlu olduğunu ispat ediyor.

Onuncu Şuâ, Risâle-i Nur'un fihristesi olarak yazılmış ve her eserin sonunda dercedilmiştir.

On Birinci Şuâ, Meyve Risâlesi olarak Denizli Hapsinde telif edilmiştir. On Bir Meseleli bu risâlede iman, gençlik, Allah'ı tanımanın okunan fenlerle izahı ve önemi, insanın ruh ve cismiyle bekası ve ahiretin varlığı, Cennetin ve Cehennem azameti, erkân-ı imaniye olan hususlar ve melâikeye iman Rab, Sultan, Rahim, Kerim, Hakim, Âdil, Semi, Mucib, Muhyi, Mümit, Hayy, Kayyum, Kadir, Alim, Evvel, Ahir, Zahir, Batın ve daha pek çok esmâ ile açıklanıyor.

On İkinci Şuâ, Bediüzzaman Hazretlerinin Denizli Mahkemesine ibraz ettiği ve Risâle-i Nur ve Risâle-i Nur mesleği ile ilgili açıklamalarının yer aldığı, Risâle-i Nur hakkında serd edilen iddialara cevap vererek itiraz ettiği müdafanâmesidir.

On Üçüncü Şuâ, Bediüzzaman Hazretlerinin 1944 yılında kendisinin Medrese-i Yusufiye dediği Denizli Hapsinde iken talebelerine yazdığı, içinde Cennetin ucuz olmadığını, küfr-ü mutlak tehlikesini, kaderin adaletini, ağır şartlar altında Risâle-i Nur'a bağlanmanın ehemmiyetini, Risâle-i Nur'un hiçbir dünya cereyanına âlet olmadığını ve Risâle-i Nur'un parlak mücahedelerini anlattığı nurlu mektuplardır.

On Dördüncü Şuâ, 1948 ve 1949 yıllarında Afyon Mahkemesi'ne ibraz edilen müdafaalardır. Bu müdafaalarda Bediüzzaman Hazretleri bu vatanın anarşilikten kurtulma yollarını, Risâle-i Nur'un ebedî hayatı mahveden küfr-ü mutlakla olan mücahedelerini, dinsiz bir milletin yaşayamayacağını, Türk Milletinin özbenliğini Müslümanlıkta bulduğunu, Risâle-i Nur'un hedefinin milletimizi idam-ı ebediden kurtarmak olduğunu, komünistlik tehlikesinin vatanımızı ne derece anarşizme çevireceğini, Risâle-i Nur'u itham eden savcıların hata ettiği noktaları ve daha pek çok sosyal meseleleri mahkemeye karşı açıklar. Bu Şuâ'da Bediüzzaman'ın o esnada Afyon Hapsinde bulunan talebelerinin müdafaaları da yer almıştır. Mahkeme beraatle sonuçlanır.

On Beşinci Şuâ, el-Hüccetüzzehra adıyla Bediüzzaman'ın tefekkür hayatının özetlendiği, Allah'a imanın ilmelyakîn, aynelyakîn ve hakkalyakîn esaslarını ihtivâ eden Firdevs gibi bir Kur'ân meyvesi olarak yazılmıştır. İki Makamlı olan bu şuânın Birinci Makamında, "Lâ İlâhe İllallahü vahdehü la şerike leh..." cümlesiyle başlayan tevhid cümlesi bu şuâda geniş şekilde tefsir edilir. Bu şuâda ayrıca Fatiha sûresinin de genişçe bir tefsiri yer alıyor. İkinci Makamda ise Peygamber Efendimiz'in (asm) mi'racında geçen ve "Ettahıyyatü"de ifadesini bulan selâmlaşma ve şehadet

cümleleri tefsir ediliyor ve Allah'ın muhit ilmi on beş delil içinde derinliğine nazarlarımıza sunuluyor.

Bu minvâl üzere konuları ihtivâ eden bir eserdir Şuâlar. Şuâları özetlemek, tarif etmek, izah etmek, anlatmak ne mümkün! Övmek ve methetmek ne haddimize! Kısaca şu kadar söylenebilir ki, bu zamanda her ehl-i imanın bilmesi gereken hayatî meseleler Şuâlar'da ehl-i imanın istifadesine sunulmuştur. Bize, iki kapağını açmak kalıyor.

Dipnotlar:

1- İhlâs Sûresi, 112/1

2- Bakara Sûresi, 2/164

3- Âl-i İmrân Sûresi, 3/173

4- Muhammed Sûresi,47/18

5- İsrâ Sûresi, 17/44